

Szerkesztőség:
Templomudvar 2. sz.
Kiadóhivatal:
Sándor régens-u. 39.
Sürgőny cím: „Délbácska”
Telefonszám: 137.

DÉLBÁCSKA

Előfizetési árak:
Egy hóra - 15 dinár
Negyedévre - 45 dinár
Félévre - 90 dinár
Egyes szám ára
75 PARA.

NOVISAD, 1922 június hó 27

POLITIKAI NAPILAP

III. évf. 138. szám

Kedd

Megyeszékhely

Az egyik vajdasági magyar lap jelentése szerint Somborban mozgalom indult meg — és ezt a mozgalmat a megyei hatóságok is támogatják, — hogy a kerületi beosztásról szóló törvény végrehajtása esetén a megye székhelye Somborban maradjon. A hirdetés szerint „a megyének és Sombor városnak az a törekvése, hogy ha már de jure nem maradhat Sombor a megye székhelye, legalább de facto az maradjon: vagyis a megyei hatóságok és hivatalok ne a megye székhelyén, Novisadon legyenek, hanem maradjanak Somborban.” A meglehetősen furcsa érvelés és az az állítás, hogy ezt a „megyei hatóságok” is támogatják, mindenestre ok arra, hogy pillanatra vizsgálat tárgyává tegyük Novisadnak, mint megyeszékhelynek kilátásait. A Somborral való összehasonlítás nagyon kevés eredményt mutathat föl a volt megyeszékhely javára. Novisad centrális fekvése, fejlett kulturális és gazdasági élete, a már régóta itt működő állami hivatalok, vasuti- és hajóösszeköttetései, egész multja és jelene pedesztinálják arra a szerepre, amelyet a jövőben mint megyei székhely betölteni hivatott. Sombor érvei Novisad szemben kizárólag az átmeneti jellegű novisádi lakáshiánnyra támaszkodnak, ennek dacára is *de facto* ma már Novisad a megyeszékhely. Aki ismeri hatalmas arányú fejlődését az utóbbi években, az nem kételkedhetik a város nagyra hivatott jövő szerepében. Sombor bármennyire támogatott kívánságai csak óhajok fognak maradni, mert a beszédes tényekkel szemben nem vezethet eredményre az „érvek” egész légióinak felsorakoztatása sem. Évek óta Novisadon összpontosul az ipari és kereskedelmi élet, itt működnek a Vajdaság kulturális életének reprezentatív intézményei, a postaigazgatóság, az igazságszolgáltatás; vasútállomása központja a Vajdaság vasuti hálózatának: Novisadtól semmiféle érveléssel és semmiféle „megyei” támogatással sem lehet elvitatni azt a szerepet, amelyben mint tényleges központ funkcionál, már hosszú idő óta. A lakáskérdés, ha átmeneti jelentőségében akár mennyire súlyos is, a megyei székhely elbírálásának kérdésében olyan jelentéktelenséggé törpül össze, hogy ilyen alapon a további vita minden lehetősége elesik. A Vajdaság egyetlen lehetséges székhelye Novisad. Bizonyosra vehetik Somborban is, hogy Novisad centrális fekvésén változtatni nincs módjában semmiféle akciónak sem. A Duna nem fog visszafolytani semmiféle „megyei befolyásra.” Azt hisszük kár Sombornak is szaporitania az — aktákat . . .

A belügyminiszteri tárca betöltése

A radikálisok maguknak követelik a belügyminiszterséget
Davidovics Ljuba szerepe

Beograd. A parlamenti helyzet ismét nagyon feszült. Szombaton még az volt az általános felfogás, hogy a belügyminiszteri tárca kérdése nem fog súlyosabb komplikációkat okozni, mára azonban elmúlt ennek a reménye is. A radikálisok nemcsak ebben a kérdésben helyezkednek szembe a demokratapárt akaratával, hanem a kölcsön ügyében is ellenzéki álláspontot foglal el a párt nagyrésze a demokrata miniszternek Kumanudi Kosztának a javaslatával szemben. Kumanudinak a radikális pártban tartott expozéja a kölcsönről nem szerelte le az elégedetlenséget és a pártnak ma délután 5 órakor megtartott ülésén a párt egy része Velizár Jankovics és Cseda Kosztics vezetésével erősen támadták a kölcsönt.

A kormány rekonstrukciójának kérdése elsősorban a demokratapártot foglalkoztatja. Állandó eszmecsere tárgya

a belügyminiszteri szék sorsa, miután a párt képviselőtagjainak nagyrésze távol van a fővárostól és csak csütörtökön érkezik vissza, elhalasztották egyelőre a végleges döntést. Igen sokan amellett vannak, hogy Pribicsevics legyen a belügyminiszter. Pribicsevics jelöltségét azonban erősen veszélyezteti a radikális párt nagy részének kívánsága, amely a radikálisoknak követeli a belügyi tárcát. Rafajlovics belügyminisztersége kizártnak tekinthető, mivel a bányaiügyi miniszternek nagy ellenzéke van. Az egyetlen megoldás az volna, ha a belügyminiszterséget a demokratapárt elnöke Ljuba Davidovics vállalná, mert csak is ilyen módon lehetne biztosítani a jelenlegi koalíció fennmaradását, ellenkező esetben a miniszteri válságból igen könnyen származhat a legsúlyosabb kormányválság.

Protics bírálja a kormány működését

Külföldi kölcsönnel nem lehet a dinár kurzusát megjavítani

Beograd. A nemzetgyűlés tagjai is inkább elkerülik a T. Házat a nagy melege való tekintettel, mert ma délelőtt a legügyesebb matematikus sem tudott harmincöt-nél több honatyát összeszámolni az ülésteremben Sztóján Protics beszéde alatt. A volt miniszterelnököt ez azonban nem zavarta és élesen bírálta a kormány munkáját. S ha Protics beszédét csak 35 képviselő hallgatta végig, Ivanics Momcsilóét még annyi sem, mert amint szólásra emelkedett Protics fegyvertársa a demokraták tüntetőleg vonultak ki a teremből.

A parlament ülését Ribár Iván dr. elnök nyitja meg 10 órakor. A mult ülés jegyzőkönyvének felolvasása után a minisztereknek a hozzájuk intézett kérdésekre kellett volna válaszolni, mivel sem a kérdező képviselők sem a miniszterek niucsenek jelen. Az első szónok Protics Sztóján, amint feláll a legnagyobb csend lesz az ülésteremben. Beszéde elején foglalkozik a budgettel és Kumanudi expozéjával, amely őt egyáltalán nem elégti ki. A pénzügyminiszter ur beszéde végén azt mondta, hogy a dinár kurzusát csak idegen valutának az országba való behozásával lehet megjavítani. Ha ez alkalmas a dinár megjavítására, olyan formában amint ezt a pénzügyminiszter teszi — nagy külföldi külföldi kölcsönök felvételével — egyáltalán nem alkalmas.

Kumanudi állítása szerint a dinár esésének két oka van a rossz valuta-

politika és a tőzsdén uralkodó lelkiismeretlen spekuláció. Spekuláció három év előtt is volt a tőzsdén — mondja Protics — és akkor mégis sokkal jobban állt a dinár. Nem ebben kell keresni a hibát, hanem a budgetben. Igazságos, egyenlő és jó adókat kell behozni és akkor megjavul a pénzügyi helyzet.

A kölcsön megkötése: nemzeti szerencsétlenség és ezzel egyáltalán nem javítjuk meg a valutánkat.

Közbeszólás a klerikálisok oldalán: Arany kölcsön.

Protics: Arany kölcsön Bleer és társai részére (Taps)

A kormánynak más utakat és eszközöket kell keresni, ha a dinárt meg akarja javítani.

Ivanics Momcsiló emelkedik ezután szólásra, mire a demokraták tüntetőleg elhagyják az üléstermet. Ivanics erős szavakkal bírálja a költségvetést, melyet rossznak tart.

A délelőtti ülés ezzel fél egy óra-
kor véget ért.

A délutáni ülés első szónoka Mandics Mita (klerikális) éles szavakkal bírálta a kormány pénzügyi politikáját, amely katasztrófába sodorja az országot. Nyomasztó gazdasági és politikai viszonyok között élünk és annak mind a kormány az oka. A nemzeti egység gondolatát nem szabad úgy értelmezni, amint azt a jelenlegi rezsim teszi.

Szakszervezetbe tömörülnek az ujságírók

Szeptember 8-9 én országos ujságíró kongresszus Szuboticán

(Saját tud.) A subotical országos ujságíró kongresszust előkészítő központi választmány tagjai, számszerint 23 zagrebi, ljubjanai, spliti, sarajevói, beogradi, oijeki és subotical hírlapíró, vasárnap délelőtti érkeztek Novisadra. A vasuti álmódon a novisadi szekció nevében dr. Szubotica Kamenko, a „Dunav“ szerkesztője üdvözölte a vendégeket.

Az értekezlet, amelynek tárgya volt a subotical országos ujságíró kongresszus előkészítése, a Srpska Matica dísztermében kezdte meg tanácskozását. Francis elnökl megnyitotta után Présico Bogolyub a „Jedinstvo“ szerkesztője, Bozdar Vodop, a ljubjanai szekció titkára majd dr. Szubotica Kamenko, a „Dunav“ szerkesztője hosszabb beszédekben hangsúlyozták hogy az ujságíró-egyesületen belül le kell omlania minden nemzetiségi, politikai és felekezeti válaszfalnak. Jugoszlávia összes ujságíróinak egy nagy egységben kell összeforrniok, hogy az ujságíró-testület megtarthassa szerepét a közélet irányításában.

Szubotica felszólal fogadott beszéde után Milan Komanidica, a beogradi szekció választmányi tagja indítványozta, hogy

az ujságírók gazdasági érdekeik megvédésére szakszervezetbe tömörüljenek.

A javaslatot az értekezlet elfogadta, egyben elhatározta, hogy a subotical országos kongresszus elé halározati javaslatot terjeszt oly értelemben, hogy az ujságírók gazdasági érdekeik védelmére a jugoszláviai ujságírók egyesülete kooperatív szakszervezettel alakuljon át.

Hosszas tanácskozás után a subotical országos kongresszust szeptember 8. és 9 re tüzték ki. A kongresszus résztvevői szeptember 7-én este érkeznek meg Suboticára. Nyolcadikán reggel 8 órakor nyílik meg a kongresszus. A tanácskozások mladkét napon d. e. 8—12-ig, délután 2—8 ig tartanak.

Tizedikén reggel bácskai körútra indulnak a kongresszus résztvevői.

A kongresszus napirendjét a következőkben állapították meg: 1. Elnökl megnyitó. 2. Titkári jelentés. 3. Pénztáros jelentése. 4. Felügyelő bizottság jelentése. 5. Nyugdíjalap létesítése. 6. Betegsegélyalap létesítése. 7. Az ujságírók szakszervezetének megalakítása. 8. A sajtószabadság megvédése. 9. Az egyes szekciók határozati javaslatai. 10. Indítványok és esztendőszavak.

Havas Károly subotical kiküldött indítványára a központi bizottság elhatározta, hogy a Suboticán politikai vád miatt letartóztatott magyar hírlapírók ügyében azonnal kisérgeti a bírósági döntést.

Az ujságíró-vendégek déiben a 7. gyalogezred ünnepségén vettek részt, délután meglátogatták a strandot, este a Chat-Noir előadását nézték végig és éjfélkor utaztak el Novisadról.

Wilson tábornagy temetésén Foch marsal is részt vesz

London. (Eredeti távirat) Wilson tábornagyot hétfőn temetik a Szent Pál székesegyházból katonai pompával. A gyászszertartáson Foch marsal is részt vesz. A „Reuter“ ügynökségnek egy belfasti tudósítása szerint egy angol katonából és ulsteri rendőrökből álló szakaszt, mely teherautomobilon áthaladt Cushandall községen, sinnfeinpártiak törbeccsáltak, mire ütközet fejlődött ki, melyben négy támadó elesett, három pedig megsebesült. Az angolok vesztesége mindössze egy sebesült tiszt. De Valera, az ír köztársasági mozgalom vezetője Dublinban egy nyilatkozatot adott ki, melyben azt állítja, hogy Wilson áldozata azon imperialista politikának, melyet Angolország követ az irekkel szemben.

Rathenau halála után

Berlin. (Ered. táv.) A birodalmi gyűlés vasárnapi ülésén valamennyi párt hivatalos szónoka élesen megbélyegezte a Rathenau elleni merényletet, miközben a jobb oldali radikálisok és a socialisták több ízben igen hevesen összetűztek. A konzervatívok beszédei közben a szociáldemokraták hangos tiltakozásokkal a teremből kivonultak. A kancellár is felszólt és beszédében megújította ígértét, hogy a munkásosztályra támaszkodva továbbra is kitart a teljesítés politikája mellett. — A kivételes állapotról szóló kormányrendeletnek első hatása, hogy a nacionalista szövetségek nem tartják meg a június hó 28-ára tervezett gyűlésüket, amelyen a versaillesi szerződés ellen tiltakoztak volna, mert attól tartanak, hogy a gyűlés folytán keletkező izgalom

esetleg rendzavaró tüntetésekre ragadná el a közönséget. — A többségi socialisták és a független socialisták közt tárgyalások indultak meg egy socialista munkaközösség megteremtése végett.

London. (Eredeti távirat) Lloyd George vasárnap délután beszédet mondott a Gostle Streeti baptista kápolnában és abban megemlékezett Rathenauról, aki őszintén törekedett a jóviszony helyreállítására Németország és a többi országok között. A merényletet elítéli és reméli, hogy nem fog belőle romlás származni Németországra. Lloyd George azután a népszövetségről szólva azon reményét fejezte ki, hogy abban rövidesen helyet foglal Németország és Amerika is.

Június 30-ig be kell fejezni a választók összeírását

Szeptemberben lesznek a kerületi és községi választások

(Saját tud.) A Vajdaság magyar sajtója hetek óta érthető érdeklődéssel foglalkozik a szeptemberben megtartandó községi és kerületi választások kérdésével, miután nem látszik alaptalannak a feltevés, hogy a nemzeti kisebbségek ezeken a választásokon még nem vehetnek részt. Az új választójogi törvényjavaslat teljes szövegében még nem ismeretes, de a parlamenti vitája alatt ehangzott nyilatkozatokból ítélve, aligha biztosítja — különösen a vajdasági — nemzeti kisebbségek választójogi jogait. Beogradi jelentés alapján már megítélük, hogy az összes községi előjárások és városi tanácsok rendeletet kaptak, hogy

az 1922-ik évi választói névjegyzéket június harmadikáig készítsék el. A beogradi jelentés szerint a névjegyzék összedolgozásánál azon névjegyzéke veendő alapul, amelynek alapján 1920. novemberében megejtették a választásokat.

Ismeretes, hogy az 1920 ik évi november 28-án megtartott választások alkalmával használt névjegyzékekbe csak a saláv nemzetiségű polgárok vétettek föl, míg a nemsalávok nevel nem foglaltatnak a listában. Ha a beogradi

jelentés megfelel a hivatalos rendelkezések szövegének, mely szerint az 1920-as szöveg a mérvadó,

akkor kétségtelenné válik az a szomorú tény, hogy az elkövetkező választásokon a nemzeti kisebbségeket passzívításra ítélték.

A mai nap folyamán a rendeletek megérkeztek az összes előjáróságokhoz. Novisadon a városi tanács intézi a választói névjegyzékek összeállítását, illetve a választók összeírását. Ezt a munkát június 30-ig el kell végezni, mert a választások ideje a rendelet kibocsátásakor még július 28-án volt megállapítva, azóta azonban újabb tervek merültek föl, amelyek szerint a községi és kerületi választásokat szeptember-október hónapokban tartják meg.

Értesülésünk szerint Pribicevics és Davidovics a legközelebbi napokban agitációs körutát tesznek a Vajdaság magyarlakta községeiben, ahol arról is beszélni fogják, hogy a kormány választójogot adott a nemzeti kisebbségeknek. Vajjon mivel fogják ezt a miniszter urak bizonyítani? A legutóbb érkezett rendelettel, vagy a választójogi törvényvel?

Megegyeznek az utódállamok a Déli-vasut velencei konferenciáján

Az összes érdekelt utódállamok feszült várakozással tekintenek a Déli-vasut velencei konferenciájának várható eredményei felé. Sok buza-vona után a tanácskozások végre június 19 én megkezdődtek. A „Die Börse“ című közgazdasági hetilap a konferenciára külön tudósítót küldött. A kiküldött tudósító ma táviratban számolt be a tárgyalások eddigi lefolyásáról. A táviratot bécsi lapjaink főszerkesztőjének előszövege folytán a bécsi közléssel egyidejűleg szö szerint közölhetjük.

A konferencia eddigi eredményeit általában igen kedvezőnek tartják. Az első napokon a szakértők adták elő referátumukat, amelyek adminisztratív, forgalom-politikai és tarifális szempontból világitották meg a Déli-vasut hálózatainak felosztásával járó következményeket. Az olasz delegátusok a legnagyobb figyelemmel hallgatták a delegátuak előadásait és ismételt felvilágosításokat, valamint a szaná-lásra vonatkozólag konkrét javaslatokat kértek. Eddig a tanácskozásokon klasson kerülték a financiai természetű kérdéseket.

Az olasz delegátusok eddig nem nyilatkoztak arról, vajjon fenntarják-e az olasz kormány hivatalos álláspontját, hogy a Déli-vasut annulálásait Auszriával és Magyarországgal szemben a jóvátételi követelésekkel rekompenzálják? A franciák is mélyen hallgatnak a római előtanácskozások eredményeiről és rezervált álláspontjukat avval okolják meg,

hogy a végleges megbeszélések még nem fejeződtek be és Párisból még az utasítások hiányoznak.

Ami az államosítás problémáját illeti, attól tartanak, hogy az SHS. királyság részéről ez a követelés felmerül, ami azután a további tárgyalásokat igen megnehezítené. Általában azonban a konferencia résztvevői között a hangulat elég kedvező. A magyar delegáció vezetője, Erayel pénzügyi államtitkár kijelentette, hogy Magyarország álláspontja igen oportúnus és a legtöbb kérdésben az osztrák delegációval összhangban fog működni. Magyarországot főképpen a probléma financiai oldala érdekli és a delegáció ezért arra fog törekedni, hogy Magyarország terheit a lehetőség szerint csökkentsse. Ki van zárva, hogy Magyarország az Olaszországot kötelező annuitási fizetéseket, vagy azok egy részét magára vállalja, azonban minden megoldás esetén meg akarja óvni a Déli-vasut hálózatainak egységét.

* * *

A „Die Börse“ kiküldött tudósítójának táviratát másoldalról is megerősítik és érdekelt és jól informált körök szerint Jugoszlávia nem fog előállni az államosítást követelésekkel. Mindenesetre a tárgyalások hosszabb időt vesznek igénybe, azonban a megegyezés valószínű.

A magyar postatakarék jugoszláv betéteinek sorsa

Az osztrák postatakarék rövidesen megkezdül a betétek visszafizetését

(Saját tud.) A magyar postatakarékpénztárba befizetett betétek sorsa még mindig nem nyert elintézését. Erre vonatkozólag folytak már tárgyalások a beogradi és budapesti kormányok között, eddig azonban megállapodás semmilyen irányban nem jött létre. Ez pedig egyike a legfontosabb kérdéseknek, mert a Vajdaság területén tekintélyes összeget fizettek be a magyar postatakarékba. Ennek az elintézése annyival is inkább sürgető, mivel legutóbbra kisemberek pénzéről van szó. A hétről-hétre összekuporgatott fillérek kerültek be a postatakarékba, hogy majd idővel kisbőke gyűljön össze, amiből valamelyhez kezdeni lehessen. Sajnos a pénz elértéktelenedése elsősorban ezeket a kistökeket sújtotta és ehhez most még ez is hozzájárul, hogy nem tudnak a pénzükhöz hozzájutni.

A Délbácska egy alkalommal már foglalkozott a magyar postatakarék ügyével és akkor rá is mutattunk ennek a kérdésnek a nagy fontosságára. Az április 6-án Rómában megtartott konferencia foglalkozott a postatakarék betéteinek ügyével és Ausztriával meg is egyezett e tekintetben. A postaügyi minisztérium értesítése szerint az osztrák postatakarékpénztárba befizetett betéteket a jugoszláv állampolgárok részére kifizették, mihelyt mindkét fél ratifikálja az egyezményt.

A magyar megbízottakkal a postatakarék betétel ügyében nem sikerült véglegesen megállapodni. A két állam kiküldöttel azonban megegyeztek abban, hogy egy külön konferenciát fognak összehívni, amelyen a betétek kérdéselt rendezik. Magyarország kötelezettséget vállalt arra vonatkozólag, hogy ezt az értekezletet összehívja. Ez mindaddig nem történt meg, bár magyar részről több nyilatkozat hangzott már el ez ügyben; ezek a nyilatkozatok azonban sohasem szóltak arról, hogy milyen arányban történik a visszafizetés és mikor, pedig ez érdekli a betéteseket leginkább. Miután azonban az osztrák postatakarékpénztár rövidesen megkezdül a betétek visszafizetését, valószínű, hogy Magyarország részéről sem késhet ez sokáig.

A táviratok késedelmes kézbesítése

A posta működése ellen több ízben hangzott már el panasz. Igen sok esetben azonban nem a posta az oka bizonyos hibáknak, hanem a közönség, amely nem gondoskodik pontos lakcímeinek bejelentéséről. Különösen áll ez kereskedelmi vállalatokra, bankokra stb. nézve. Mindezeknek fontos érdekük, hogy a címükre érkező postal küldeményeket, de főleg a táviratokat azonnal és késedelem nélkül megkapják. Miután gyakran előfordult, hogy főleg táviratokat csak nagy késéssel kaptak ez ellen panaszt emeltek. A novisadi postafőnökség vizsgálót rendelt el a panaszok ügyében és ennek eredményeképpen megállapította, hogy az érdekelt felek mulasztásai miatt kézbesítettek késedelmesen a küldeményeket. A postahivatal ez ügyben a következő kommunikált a táviratokról, amely egyúttal mlhez tartás végett is fontos: Az utóbbi időben gyakran panaszokdtak kereskedők, bankok, ügyvállalkozók stb., hogy a táviratokat későn kézbesítik számukra.

Igen sok esetben a késedelmes kézbesítés oka az, hogy az érdekelt nem jelentette be a postánál magánlakásuk címét, illetőleg azt, hol kézbesítsék a címükre érkező táviratokat, ha az üzlet, bank, iroda stb. zárva van. Így legutóbb is szombaton este 8 órakor érkezett távirat egy bank részére, amely ebben az időben természetesen már zárva volt, mivel másnap — vasárnap lévén — ugyancsak zárva volt, a távirat kihordó csak hétfőn reggel kézbesítette a táviratot tehát 36 órával később.

Hogy ennek az állapotnak egyszer s mindenkorra véget vessenek, a posta felhívja az érdekelteket, hogy jelentsék be magánlakásuk címét illetve azt, hol kézbesítsék a táviratokat, ha az üzlet és iroda már zárva van.

Ausztria egyedüli mentsége a Németországhoz való csatlakozás

Bécs. (A Délbácska bécsi szerkesztőségétől.) Az osztrák kormány tovább fáradozik azon, hogy egy új jegybank felállításával a köztársaság rettenetes közgazdasági helyzetét megjavítsa. Mértékadó közgazdasági és pénzügyi körökben nem igen hiszik, hogy ez az akció, — még ha sikerül is, — Ausztria helyzetét megjavítaná. Eppen ezért a Németországgal való unió eszméje egyre jobban hódít. A német csatlakozás intranzigens hívei a mostani kormányban képviselve vannak, sőt egyik legjelentékenyebb vezérük, Félix Frank dr. nagynémet képviselő, mint alkancellár, Seipel kancellár helyettese a kormány élére került. A Délbácska bécsi szerkesztőjének alkalmá volt Frank alkancellár mértékadó véleményét Ausztria helyzetéről meghallgatni. Frank alkancellár a következőket mondotta:

— A mostani kormány akkor vette át hivatalát, amikor a gazdasági kataszt-

rófa szinte percről-percre volt várható. Fennállott az a veszély, hogy a legsúlyosabb mérvű szociális zavargások következnek be. Én magam nem hiszem, hogy a pénzügyi tervezet elfogadása és az új jegybank felállítása Ausztriát életképesse tenné. Csak arról van szó, hogy hosszabb vagy rövidebb időre ismét gazdasági levegőhöz jussunk. Végül azonban nem marad más kiút, mint a Németországhoz való csatlakozás. Ma már ezen az állásponton van Ausztria egész lakossága, még pedig a katasztrófális események következtében, nem pedig a nagynémet néppárt agitációja folytán. A csatlakozási problémában kerülni kell minden demonstrációs színezetet, komolyan és céltudatosan kell a kérdést kezelni. Mi akik a kormányba beléptünk, egy cseppet sem adtunk fel pártunk elveiből. Egy pillanatig sem maradhatnánk a kormányban, ha az csatlakozás ellenes politikát folytatna.

A II-ik internacionálé a III-ik ellen

A moszkvai védők kiáltványa a világ munkásságához

London, július 26. A II. Internacionálé Henderson tegnap a következő beszéddel nyilatkozta meg:

A világ dolgozó osztályainak egységét a legtöbb országban veszélyezteti a vörös internacionálé. Az angol munkásság és az orosz kommunisták között fennálló ellentét a demokrácia és a diktatúra ellentéte. A kommunisták nem tulajdonítanak fontosságot a szőlészabadságnak, a sajtószabadságnak és a választójogi szabadságoknak. A személyes szabadság ilyenfajta megsértésével az angol munkásság mindenkor szembe fog szállni. A dolgozó osztályok egysége a jelen pillanatban különösen fontos a társaság még sohasem választotta el a munkásságot ekkora ellentét, mint most. A munkásság, ha sorában ilyen szakadás be, mint nemzetközi tényező teljesen tehetetlen lesz.

Az értekezlet azután egyhanguan határozatot fogadott el, amelyben tiltakoznak a szovjetkormányok a szociálforradalmárokkal szemben követelt módszereit ellen és az ellenük alkalmazott eszközök ellen. Valamennyi munkásszervezetet sürögősen felszólítanak, hogy minden halálos ítélet ellen tiltakozzanak.

Az értekezlet délutáni ülésén Wels német képviselő kifejtette, hogy a legújabb Németországban tökéletesebben fennmaradt a demokrácia, mint a győzött államok akármelyikében. Kijelentette, hogy a jóvátételi kérdés következtében minden pillanatban újabb válság törhet ki. A jóvátételi követelések a német munkásságot valóban rabzolgasorsba süllyesztették.

Brunet francia képviselő tiltakozott az ellen, hogy Franciaország politikáját imperiálista vágyakkal vagy militarista irányzattal magyarázzák. El kell ismerni, hogy a jóvátételt nem lehet biztosítani, ha Németországot tönkretornyomortják. De Franciaország pénzügyi helyzetét is tekintetbe kell venni.

London, július 26. (Reuter.) A II. Internacionálé befejezte a kongresszusát s a következő határozati javaslatot fogadta el:

1. A III. Internacionálé megbízhatatlansága miatt, amennyiben a nemzetközi munkásszervezetek egységét megbontotta, a szociálistá Internacionálé állandóan támadja s a berlini kilences bizottságok a szociálforradalmárok perére vonatkozó ígéretét megszegte,

a II. Internacionálé nem öhajja többé a III. Internacionáléval való nemzetközi kapcsolatot.

2. A szociálistá munkáspártok általános konferenciája október havában gyűl össze

Hamburgban, hogy megbeszélje azokat a nemzetközi szempontokat, amelyek szerint az európai politikai és gazdasági megújulás érdekében a szociálistá munkáspártok egyesülnének.

3. A kongresszus kötelezi magát, hogy az amszterdami szakszervezeti központot támogatja a munkásság védelmében a kapitalizmus ellen.

Itt közöljük, hogy Wanderfelde, Liebknecht és Rosenfeld védők Moszkvából Rigába érkeztek, ahol

kiáltványt adtak ki a világ munkásságához,

amelyben a következőket írják:

Oroszországot elhagyva, a proletárlátus színe előtt megállapítjuk, hogy a legfőbb orosz törvények a berlini ígéreteket figyelembe nem vették. Beckarin, mint a III. Internacionálé képviselője, kijelentette, hogy a berlini szerződést összetépték. A vádolt szociálforradalmárok élete veszélyben van. Valamennyi irányzat munkássága felhívással tiltakozzék a halálbüntetés minden neme ellen.

A király és királyné koszoruja

Take Jonecunak

Bléd. Sándor király és Mária királyné tegnap délelőtt Blédből autón Ljublyanába mentek, ahol bevárták a Simplon express érkezését, amelyen Take Jonecu holtteste volt. A király és királyné nagy koszorút helyeztek a román államférfi koporsójára ezzel a felirással: Barátjának — Alexander és Maria — Beograd. A minisztertanács a kormány elhatározta, hogy koszorút helyez Take Jonecu ravatalára. Ma egy külügyminiszteri titkár Bukarestbe utazott, ahol a kormány koszoruját elhelyezi Take Jonecu ravatalán.

Az osztrák kormány nem tud az államtitviszvelel megegyezni

Bécs. (Eredeti távirat.) Seipel kancellár az állami titviszvelel mozgalmára vonatkozólag a sajtó képviselőinek kijelentette, hogy a szakszervezetek a vitás kérdésből tisztára presztizs kérdést csinálnak. Anyagilag tulajdonképpen nincs differencia, csak hogy a szakszervezetek diktálni akarnak.

Elvi döntést hoznak a vajdasági magyar színház ügyében

Nusics szépművészeti osztályvezető nyilatkozata

(Saját tud.) A vajdasági magyar színházról régóta vajdud terve legközelebb minisztertanács elé kerül, amely végleges döntésével határozni fog abban, vajjon a békeszerződésben és az alkotmányban biztosított eme kultúrjoga a nemzeti kisebbségeknek, átvitelre-e a gyakorlatba, vagy sem? Ungvári Miklós színházvezető, aki hetek óta egyengeti egy taggione-társulat behozatalának útját, ma a következőket mondotta a Délbácska munkatársának:

— A legmesszebbmenő ígéretek kaptam minden illetékes helyen arra vonatkozólag, hogy most már, annyi várakozás után társulatom megkapja a játszási engedélyt. Az a bizalmatlanság, amellyel legelőször fogadták ezt a kérdést, már oszladozófélben van és aki a kérdést komolyan állítja meg, egy magyar színházról játékában igazán nem láthat mást, mint kultúrtenykedést, ahogyan hasonló szellemű megítélés biztosított léte a tizenöt románial és csehszlováki magyar színházaknak. Azok a színházak már hosszú évek óta minden savaró incidens nélkül működnek és senkinek semmi oka azt hinni, hogy itt ennek az ellenkezője történik. A színház nem ismer politikát és én magam sem foglalkoztam soha politikával. Mi művészetet akarunk adni, egyebet semmit. Ahol eddig a társulat játszási engedélyének megadásáról tárgyaltam, mindenütt a legnagyobb megértéssel találkoztam, s ma már min-

den reményem megvan a sikerre.

A közoktatásügyi minisztérium szépművészeti osztályának vezetője Nusics, kijelentette, hogy a magyar színház a békeszerződésben biztosított kisebbségi jog, amelyet nem fognak megvonni és nem is vonhatnak el.

— Helyirányú kérésemet a legmelegebb pártolással terjesztli a minisztertanács elé, amely a legközelebbi napokban fogja meghozni döntését. Tekintettel azonban arra, hogy eddig csak állami színházaknak biztosították játszási engedélyt,

a minisztertanácsnak elvi döntést kell hoznia olyan irányban, hogy magán-társulatnak adható-e a concesszió, vagy sem?

— Nusics úrral folytatott tárgyalásaim alatt sikerült megszerezni a beleegyezését ahhoz, hogy a szerb színpadokról közismert darabjait hű fordításban, magyarul színpadra hozhatom. Megbizottam ma van kihallgatáson Pribicevics kultuszminiszter úrnál, ahonnan hiszem, hogy a legjobb impressziókkal fog visszatérni. Minden illetékes helyen a legnagyobb jóakarattal és biztató megértéssel kerlik az ügyet és ez fejtőre arra a reményre, hogy a Vajdaságnak a jövő hónapban lesz már magyar színházata.

Nyugateurópában az árak egyre csökkennek

Németországban, Ausztriában, Magyarországon, Lengyelországban és Oroszországban a drágasági hullám tovább dühöng

Mialatt Középeurópában a drágaság egyre emelkedik, addig a különböző statisztikák alapján Nyugateurópában és Amerikában ennek ellenkezőjét lehet megállapítani.

Angliában a birodalmi statisztikai hivatal közlése szerint ez év márciusában az előző hónappal szemben a közszükségleti cikkek detall-árai ismét 23%-kal csökkentek. A legszükségesebb kiadások (táplálkozás, fű és világítás, lakás és ruházódás) összindexszáma 34%-ra csökkent. A legmagasabb indexszám 1920. novemberében volt, még pedig 272%. Ettől az időtől kezdve — csekély megszakítással 1921. nyarán — az árak állandóan esnek és ma már az 1917. októberi színvonalat érték el.

Az Északamerikai Egyesült Államokban az élelmiszeri cikkek árai szintén közeliednek a béke-standardhoz. Márciusban az árak átlag már csak 35%-kal voltak magasabbak mint a háború előtt. — Kanadában egy öt tagból álló család hetikiadása 42%-kal volt több ez év márciusában, mint 1914 ugyanazon hónapjában. Franciaországban, Belgiumban és Olaszországban az árak ugyan még nem csökkentek olyan mértékben, mint az Egyesült Államokban, Angliában vagy Kanadában. azonban 1921. november 6-tól hónapról hónapra csökkentek. Párisban például márciusban az egyes cikkek árai már csak háromszor olyan drágák voltak mint a háború előtt.

A volt semleges államokban az árak szintén egyre csökkennek. Svájcban például a legtöbb élelmiszer jelentékenyen olcsóbbodott, így például a tojásra 30%-kal, de a tej, sajt és hús is. Norvégiában az élelmiszereken kívül a ruházati cikkek, a fűtés és világítás szintén már majdnem elérte a békebeli árak színvonalát.

Középeurópában természetesen a viszonyok egészen mások. Csehszlovákiában ugyan valami csekély olcsóbbodás észlelhető, azonban a nyugati országokhoz viszonyítva az ottani árcsökkenések jelentéktelenek. Ezzel szemben Romániában alig lehet olcsóbbodást megállapítani, sőt több cikk éppen az utolsó hónapokban alapozan megdrágult. Mindazonáltal Románia viszonyai még rózsásak, ha a magyarországi drágulással hasonlítjuk össze. Magyarországon az árak még ma is olyan mértékben emelkednek, mint közvetlenül az összeomlás után. A magyarországi helyzet nagyjában ha-

soult Németországhoz, avval a különbséggel, hogy Németország nincs oly nagyfokú ipari importra szorulva és így ott majd minden cikkben a belföldi árak dominálnak. A legulyosabb a helyzet Ausztriában, Lengyelországban és Oroszországban. Ausztriában a valuta rohamos ingadozása miatt nem lehet a drágaságot pontos indexszámokkal dokumentálni, annyi azonban megállapítható, hogy az ideli árak a tavalyi árak többmint kétszeresét teszik ki. Lengyelországban ma egy család eltartása átlag ötvenszerannyiba kerül, mint a háború előtt. Így azután Lengyelországban az élet mégis csak sokkal olcsóbb, mint Ausztriában. Oroszországban az árak olyan fantasztikusak, hogy nem is lehet az indexszámokat hiteleseknek elfogadni. Tény az, hogy ma negyvenötven millió rubel kell ahhoz, hogy az ember Szentpétervárról, vagy Moszkvában egy hónapig élhessen. Ezért az összegért azonban csak a legszükségesebb cikkeket tudja nagy ügyel-bajjal megszerezni.

Magyar belpolitikai helyzet

Budapest, (Eredeti táv.) A pénzügyminiszter akciójává, melynek célja az indemnitás gyors és akadálytalan letárgyalása érdekében az ellenzékkel megállapodásra jutni, egyelőre nincs pozitív eredménye. A tárgyalások még nem szakadtak meg ugyan, de az ellenzéken a helyzetet reménytelennek tartják, miután főköveteléseiket a kormány visszautasította. Az indemnitás vitáját az ellenzék részéről Rassy, Vázsonyi és gróf Andrássy vezetik be. Az egységes pártion ezzel szemben biztosra veszik, hogy az indemnitás vitája legkésőbb szerdái véget ér és a javaslat csütörtökre már a nemzetgyűlés elé kerül. Ötffy által beterjesztett a házszabályok szigorítására vonatkozó indítvánnyal a párt és a kormány a közönséget megtagadja, mert lyesmire csak akkor kerülhetne a sor, ha nyilvánvalóvá lenne, hogy az indemnitás gyors letárgyalását meg akarják akadályozni.

Budapest, (Eredeti távlat.) Töröky Géza kúriai bíró, aki a királypuccs tárgyalásának elnöke lesz, ezen a héten fogja kikérni gróf Andrássyt, gróf Sigrayt és Rakovszky Istvánt a nemzetgyűléstől. Erre azonban valószínűleg nem kerül a sor, mert beszállt helyen tudni vélik, hogy pertörítés lesz.

HIREK

— **Arsén herceg és Jelena hercegnő** — mint beogradi tudósítók jelentik — Blédebe utaztak a királyi pár meglátogatására. A herceg és hercegnő csütörtökre vagy pénteken utaznak külföldre.

— **A kormány részvéte.** Jankovics külügyminiszterl osztályfőnök ma meglátogatta Keiler német megbízottat és a kormány részvétét fejezte ki Rathenau halála felett.

— **A Vidovdan megünneplése.** Holnap, szerdán ünneplik meg a Vidovdánt, amely alkalommal teljes munkaszünet kötelező. A normanapokon szokásos intézkedésekhez kell magát mindenkinek tartania. Az összes üzletek zárva tartandók, piac nem lesz és csak a hentes és mézszáros üzletek maradhatnak nyitva reggel 8 óráig. A házakat fel kell lobogtatni.

— **Petrovaradin új tanácsnoka.** Petrovaradin szab. és kir. város képviselőtestülete a vármegyei főispán előzete miatt tartott legutóbbi közgyűlésén egyhangulag megválasztotta tanácsnokká dr. Széllig Pált, az apatini pénzügyi hatóság főnökét.

Érettségi a gimnáziumban. A gimnázium párhuzamos magyar osztályában ma kezdődött a szóbeli érettségi. Vasárnap hirdették ki az írásbeli vizsgálat eredményét. Tizenkét jelölt készített kifünő dolgozatokat s így ezeknek nem kell szóbeli vizsgálatra menniük. A 12 kitűnően érett a következő: Böhm László, Bulics Pál, Czoczek Pál, Gandtner Aladár, Hahn Ede, Dietzgen Ernő, Kovács István, Náray Miklós, Markovics Aladár, Rausch Alfréd, Reiter József és Székely Pál. Szóbeli érettségi-re az 52 jelölt közül 40 magyar, közülük 3 leány.

— **Százezer korona betörés.** Hétfőre virradó éjjel betörők jártak Szilvassy Árpád placl rőfősáruinak a Futaki-ut 48. számú házában levő raktárában, ahonnan 100 ezer korona értékben vittek el rőfös és vászonárukat, zellrt damasztot, lüsztert stb. A rendőrség nyomoz.

— **Póru jár betörő.** Tegnap éjjei dr. Kalenics fogorvos Trifkovics téri lakását is felkeresték betörők. Alkulcs segítségével behatoltak a lakásba és kinyitották azt a szekrényt, amelyben az ékeserek és a kézipénztár voltak. A betörőket valószínűleg megravarta valaki, mert semmi mást nem vittek magukkal, mint a kézipénztárt, amelyben azonban akkor nem volt pénz.

— **Rég elfogyott népszínművek újból kaphatók a Színházi Élet boltjában:** A vadonban, Pirox bugye!áris, Vörös sapka, A legény bolondja, Vadgalamb, Tunikás lányok, Az utolsó kenet, Halaska Benedek, Kis madaram, Jó parthie, Az anaföld című népszínművek három felvonásban. Ára darabonként 70 korona és portéköltség. Szindarabokról stb. tájékoztatást ingyen küld a Színházi Élet boltja Budapest, VII. Erzsébet körut 29.

— **Herceg Ferenc képes irodalmi hetilapjának,** az Uj Időknek legújabb száma közli Kosáryné Rész Lola elbeszélését, Csathó Kálmán regényét, Heyse Paul egyfelvonását, Gács Demeter versét, Zoltán Vilmos baudelaire fordítását, Fodor Gyula irodalmi cikkét, Kálmán Jenő tréfáját, ezeken kívül több időszeri és művészies képet és cikket. Július elsején új negyedév veszi kezdetét. Előfizetési díj negyedévre Jugoszláviába 25 dinár, mely összeg a Magyar Általános Hitelbank szabadkai fiókja útján utalható át részünkre. Mutatványszámot kívénatra ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VI. Andrássy-ut 16.

* **A Pesti Tőzsde új számában** Huszár Károly, Haler István, Bugyi Antal és Drózdó Győző az új nemzetgyűlés gazdasági faladatairól nyilatkoznak. Értékes cikkek számolnak be a sörkárrel nehézségeiről, a földadó reformjáról, az árumintavásárról, a GyOSz jubileumáról, a vámtárgyalásokról, a hadikölcsönök lombardjáról, a vidéki intenzív építkezésekről, az összes nevezetesebb pénzügyi és gazdasági eseményekről, valamint a vidéki hitelélet legújabb mozzanatairól. Szerkesztőség és kiadóhivatal Budapest, VI. Izabella-utca 43. Előfizetési ár egész évre 100 dinár, félévre 50 dinár.

SPORT

VASÁRNAPI SPORTEREDMÉNYEK:

* **Vardar-OSKV 3:2 (2:2)** Bíró: Zsiványovics. (OSKV.) A Vardar utolsó bajnoki mérkőzését is sokkal biztosabban nyerte, mint ahogy azt az eredmény mutatja. Az OSKV többintézkedéssel játszott és csak az első félidőben állta a küzdőket, míg a másodikban csak a védőket. Az OSKV-ban Dudás és Sevcics védekezett. Az OSKV-ban Dudás és Sevcics védte meg a Vardar csapatát, míg a Vardar csapatában játéka emelkedett ki, míg a Vardar csapatában a csatársor munkája tetézett a legjobban. — Az első goal: Vardar rugja, amit Sevcics hamarosan egyenlít. Mindkét csapat 11-cséből ér el még egy-egy goalt. — A második félidőben a főlénye dacára is csak a mérkőzés végén ér el a Vardar győztes goalját.

* **NAK II. Vrdnifci SC 8:0 (0:0)** A vendégcsapat, amelynek ez volt az 5. mérkőzése fennállása óta, még messze van a városi csapatoktól tudás dolgában. A NAK II. könnyűszerrel ér el goaljait ifjúsági csatáral révén.

Subotica

* **Bácska, — Zombori Sport 7:0** (Bajnoki) a zombori sport az NTK elleni mérkőzésen, produkált ilyen gyatra játékot mint a vasárnapi volt. A csapat egy két sikertelen támadás után elvezeti ön bizalmát és a frissen játszó Bocskát tetézése szerint hagyja játszani. A goalokat Rudics Marci, Kovács és Lefcsics rugták.

* **Sport-SAND. 2:1 (0:1)** bajnoki mérkőzés. Bíró: Horváth. A SAND. volt a jobb csapat és határozottan megérdemelte volna a fordított eredményt, a Sportnál a csatársor meads játékot mutatott. Jagica—Varga II. — irotay belső trió, különösen a második félidőben fővárosi kombiációkat mutatott. Nagyszerű volt még Csistai és a kis Takács. A SAND-nál a legjobb Kovács bekk volt. Held, Bencze II és halforban, Ördög Belezila és Hantos a csatársorban szintén első rangot nyújtottak. A mérkőzés elkezdett volt de bámulatossan fair.

* **NAK. Hazena-SAND. 2:1 (1:1)** A novisadi csapat igen értékes és megérdemelt győzelmet aratott a veretlen SAND. csapat. A Novisadi csapat főerősége az Otta Margit—Simetics Duadi Merkva Bőske összeállítású csatársora volt. Dundi és a lövései mind a két goalt is lőtte a kitűnő Subnicat kapust ugyan csak próbára tették. Otto M. nagyszerű cselezésével tűnt ki, míg Merkva gyorsasága volt feltűnő, kár hogy nagyon önző. A fedezetek Molnár B. és Simetics T. jó rámenők, fogásuk is biztos csak gyorsaságuk kifogásolható (nem szabad meccs előtt reggelig táncolni. Sz.) Klippel Ida nyugodt hátvéd játéka nagyban hozzájárult, hogy a novisadi csapat csak egy goalt kapott. Első rangú volt Riesz Terus a kapuban. Mésés labda fogása sokszor ragadta tápra a közönséget. A SAND. veresége dacára sem volt rosszabb a NAK-nál különösen a fűre csatársora jó. Bíró Krausz Biba volt. Nagyszerű ellátásban és fogadtatásban volt része a novisadi csapatnak a SAND-nál.

* **Vidovdani mérkőzések.** A Subotici "Sloga" fog szerdán városunkban vendégeztetett. A "Sloga" az idén a legjobb subotici csapatok közé küzdött fel magát, általánosan ismertek a bajnokságon elért nagyszerű eredményei. A suboticiak bennelátják vasárnap a Bácska legyőzőjét. A "Sloga" ellenfele szerdán fél 6 órakor a NAK pályán a NAK. első csapata lesz. — A NAK. ifjúsági Beccsiba utazik ugyancsak szerdán. A játékosok a mai tréningen okvetlen jelenjenek meg.

Budapesti eredmények

* **MTK—UTE 0:0.** Törekvés—Vasas 0:0. FTC—TTC 2:1 (1:0). BTC—KAC 1:0 (0:0). III. ker. TVE—VII. ker. SC 3:0 (1:0). Ma zajlott le a bajnokság utolsó fordulója. A bajnokságot MTK megnyerte FTC előtt egy ponttal. Az első osztályból kiesik a VII. kerületi SC és a TTC.

* **Evezős bajnoki verseny, távolság** 2000 méter. Egyes verseny a magyar bajnokságért 1. Pannónia (Böhm) 6 perc 56²/₅ mp. Félegyházi díj négyvezős kormányossal: 1. Nemzeti bajnokság 6 perc 36¹/₅ mp. Négy-

vezős csapat bajnokságért: 1. Pannónia (row ower) Egzes verseny Megyeri díjért 1. MAC 8 p 30 mp. Nyolcvezős kormányossal 1. MAC 5 perc 38²/₅ mp. 2. Duna. Kettős párevezős verseny 1. Déna 6 p 11¹/₅ mp. Nyolcvezős kormányossal csapatbajnokságért 1. Pannónia 5 perc 28 mp. 2. Műegyetemi evezős club, 3. Hungária.

* **Uj világrekord 100 yardon.** Londonból táviratozzák. Applegarth, aki a háboru előtt is Anglia legjobb sprintbajnoka volt, megjavította a száz yardos sifutás világrekordját a Dunadeben megtartott versenyen. Az új rekord 96 mp.

* **Az I. osztályu bajnokság állása.** 1. MTK 37. 2. FTC 36. 3. UTE 32. 4. Törekvés 22. 5. III. ker. TVE 21. 6. VAC 20. 7. Vasas 20. 8. BTC 19. 9. MAC 17. 10. KAC 14 ponttal. A legtöbb goalt — 60 — MTK rugta, legkevesebbet — 14 — a MAC. Legkevesebb goalt — 11 — az MTK kapott, legtöbbet — 38 — a KAC.

* **MTK ifjúsági atletikai versenye.** 100 m. sifutás: 1. Veress (MAC) 114 m. Magasugrás: Lenc (MAC) 163 cm. Suiydobás: Prizender (10 cm. előny) 11'60 m. Távolugrás: Magyar (MTK) 6'36 m. (ifjúsági rekord). 1500 m. sifutás: Bocz (MAC) 4 p. 21'1 mp. (ifjúsági rekord).

* **BAK uszóversenye.** Magyarország 200 m. gyorsuszóbjnoksága: 2. Kenyeri Alajos (MAFC) 35'4 mp. 2. Coborffy (NSC). 3. Serény (FTC).

* **A Törekvés nemzetközi kerékpárversenye** a külföldiek vereségével végződött. Nemzetközi főverseny 1000 m. 1. Juharecky (Ausztria), 2. Grimm (Világosság), 3. Kokoll (Ausztria), 4. Marita (Németország). Nemzetközi motor vezetéses verseny 25 kilométer: 1. Bartos (vezető Bartos), 2. Balla (vezető Szapannos), 3. Tóth (vezető Goeger Németország). Nemzetközi párosverseny 15 kilométer: 1. Kokoll (Ausztria), 2. Martin (Németország). Nemzetközi handicapi: 1. Mazány (MTK), 2. Kokoll (Ausztria). — Uherecki a legjobb magyar flegger szerdán Hollandiába utazik a nemzetközi kerékpár versenyre.

* **Zagreb—Beograd 4:1.** A Konkordia pályán mintegy 5000 néző előtt találkozott a két város válogatott csapata. A mérkőzés megkezdése előtt dr. Krasnik a zagrebi követség nevében üdvözölte a beogradi játékosokat. Az első félidőben a mérkőzés rendkívül élénk sőt a beogradi csapat a többet támadó fél; a második félidőben Zagreb hatalmas fölénytel játszik. Az első goalt Kojity (Beograd) rugja a 20. percben, Zinaja a 25. percben kiegyenliti amit Dubravcsics a 28 percben kettőre nővel, Sifer a második félidőben nagyraemeli a goalok számát.

Színház—Mozi

A Nemzeti Színház műsora. Kedd: Traviata, opera 4 felvonásban. Bemutató előadás operai helyárral. Szerda: A koszovói harc, Jovan Szubotica 5 felvonásos drámája. Csütörtök: Traviata. B. bérletben. Péntek: A hazza. Sardon drámája 5 felvonásban. Premliér.

A Chat Noir új nyári kerthelyisége ugy hatalmas arányával, mint megépítésének művészségével általános és osztatlan tetszést aratott. A remek bolihajtással fedett építmény a maga nemében páratlanul áll a Valdaságban. Megépítése eddig több, mint ötszáz ezer koronába került, s vele egy egyszerű színházpaddal és nézőtérrel gyarapodott Novisad színházi kulturája. A hatalmas fedőszerkezet a legrosszabb idő esetre is biztosítja az előadások zavartalanságát, emellett megépítésének praktikusága semmit sem von el a nyári kerthelyiség illusztrációjából. A nagyszerű építményért elismerés illeti meg a Chat Noir agilis igazgatóját.

Kismama, az Apolló nagyszerű viglátéka 5 felvonáson át kacagtatja meg a közönséget. A bájos Éva May Várkonyi Mihályval egyetemben pazar alakítást nyújtanak s darabban. Még ma és holnap mutatja be az Apolló.

Tőzsde

Beograd, június 26. Francia frank — dollár —, osztrák korona —, csehszlovák korona —, magyar korona —, márka —, lel —, léva —, London 341, Páris 652, Newyork 77'25, Genf —, Milánó —, Róma —, Prága —, Berlin 23'50, Bécs —, Bukarest 49, Budapest 7'80, Szaloniki —, Szófia —.

Z a g r e b, június 24. Berlin 22'70-23'40, Milánó 379-372, London —, Newyork 76-78, Páris —, Prága —, Zürich —, Bukarest 49-49'20, Bécs 0'40, Budapest —, Amsterdam —.

A novisadi terménytőzsde hivatalos jegyzéssel június 24. Bácskai buza kereslet 382'5 kötés 380-383'75, szerémi buza kínálat 382'5 kötés 380, szerémi zab kínálat 306'25 kereslet 305, bácskai tengeri kínálat 310 kötés 310, fehér bab ab Szerém megye kínálat 250 kereslet 245, nullásliszt ab Bácska kínálat 550 kötés 550, főzölliszt kínálat 525 kötés 520, kenyérliszt kínálat 462'5 kötés 461'25, sertészsir ab Bácska kínálat 2500.

LEGUJABB

A kölcsön a parlament előtt

A június havi tizenkettő

Beograd. A pénzügyi bizottság mai ülésén letárgyalta a július havi tizenkettőket, melyet a parlament még pénteken le fog tárgyalni. A tizenkettőket azért kell a parlamenttel elfogadtatni, mert a költségvetést nem fogadja el a nemzetgyűlés július 1-ig. E hét folyamán terjeszti be Kumanudi pénzügyminiszter a kölcsön ratifikálásáról szóló javaslatot is a nemzetgyűlésnek. A kölcsön elfogadása a parlament által rendkívül sürgős, miután az amerikai csoport záros határidőhöz kötötte a kölcsön ratifikálását.

Debreceni küldöttség a magyar miniszterelnöknel.

Budapest, június 25. Debrecenből ma 120 tagu küldöttség érkezett Budapestre, hogy a kormányt a polgárság bizalmáról és hűségéről biztosítsa. A küldöttség szónoka kijelentette a miniszterelnöknek, hogy a debreceni választások eredménye nem tükrözi vissza a polgárság felfogását és rámutatott arra, hogy ilyen eredményt szűl a titkos szavazás. Kéri a miniszterelnököt, hogy a készülő választójogi törvényben a titkosságot ejtsék el.

Beihen miniszterelnök válaszában a következőket mondta: Szomoruan lepett meg a debreceni választás eredménye, mert ebből azon meggyőződést kellett merítenem, hogy bizonyos vidéken a nép nem rendelkezik a szükséges politikai iskolázottsággal, mely a választójog kifejtésére és a demokratikus jogokkal való élésre oly módon szükséges, hogy a hazának előnyére váljék.

Ha a magyar polgárság nem ébred annak tudatára, hogy az ország sorsa a népe fegyelmességétől függ és attól, hogy mennyire tördök azon néprétegekkel, amelyek most jöttek be az alkotmány sáncába, valamint hogy azok jogaikkal élni is tudjanak, ha ezen konzekvenciákat most nem vonjuk le, akkor jöhet bármiféle kormány, az országot megmenteni nem lehet. Tegyük félre a pártpolitikai különbségeket, amelyek megbontották sorokat és odavezették, hogy egymás ellen harcolva, diadaira segítették a destruktív irányt; Arra kérem önöket, hogy épügy mint a kormány, teljesítsék önök is hazafias kötelességüket akkor Debrecen meg fog gyógyulni, azt azonban csak egységes munkával érhetjük el.

A küldöttség a miniszterelnököt lelkesen megéljenzte.

Felelős szerkesztő: Dr. Szlezák Rezső.
Kiadótulajdonos: Fátih Ferenc és társai.

ULMANN és SELIGMANN

WIEN nemzetközi szállítványozás NOVISAD
 I. Judenplatz 6. Alapított 1865. Wilsonov trg. 6.
 Tel. 69046. Schenker & Co. Tel. 413.

Évek óta fenálló jól megszervezett

**vasuti gyorsgyűjtő-forgalmunkkal
 és express-hajóforgalmunkkal**

átveszünk mindennemű árunak ab üzlet vagy raktár
 Wienből—Novisadra (esetleg házhoz szállítással) úgy darabáru
 mint kocsiakományban **olcsó tételek mellett leszállítását.**

**Egész kocsiakományoknak vasuton vagy hajón
 való szállítását jutányos fix tételek mellett vállaljuk.**

Beszerezzük a behozatalhoz és elvámolásához szükséges
 összes **okmányokat** (legálizált számlákat, származási bizonyít-
 ványokat az Odobrenjeiket a Narodna banknál.)

Az **áruk** megérkezése után a **prezosokat azonnal ki-
 szolgáltatjuk** vagy kívánára a legjutányosabb költségek mellett
**elvállaljuk a küldemények gyors elvámolását és
 házhoz szállítását.**

Szíves megbízásait áruknak Wienben vagy bármely
 külföldi városban való átvételére **kérjük** vagy **rövid uton
 (Tel. 413.) itteni képviselőnkhez juttatni** vagy pedig
 külföldi cégeinknél az általunk való szállítást annak módjával együtt
 (hajón vagy vasuton) előltni.

**Elvállalunk tehát mindennemű szállítást, transitá-
 lást, elvámolást, valamint vámárak beraktározását
 wieni és novisadi saját raktárainkban.** 3008-6-15

Szabad vámraktár (Transitraktár)

Novisad, Zeljeznička ulica 105—107. szám, szemben
 a vasuti állomással, körülbelül egyszáz kocsiakomány
befogadóképességgel.

Különösen alkalmas magas vámtétel alá eső kül-
 földi szállítványoknak transito beraktározására, me-
 melyek magában a raktárban kisebb részletekben is elvámol-
 hatók és szükség szerint átvehetőek.

Továbbá oly vámküldemények beraktározására,
 melyek valamely akadály (okmányok, származási bizonylat,
 odobrenje hiánya, analízis stb.) miatt azonnal nem vámol-
 hatók és az elvámolásig hivatalos vámraktárhelyet fenti
 raktárban lényegesen kedvezőbb díjtételel tárolhatnak.

Nagyobb tételeknek hosszabb időre való betárol-
 ására megegyezés szerinti, különösen mérsékelt
 raktárdíjak.

Elvállalunk továbbá mindennemű szállítványozást, el-
 vámolást, házhozszállítást, valamint belföldi áruknak külön
 raktárházunkban való betárolását. 3009-6-15

Prvo Jugoslovensko Transportno D. D.
 Schenker & Co. Novisad, Wilsontrg. 6. Telefon 413.

Ipar- és Kereskedelmi Takarékpénztár

Novisad — Ujvidék

DEVIZAVÉTELEKET

az új rendelet alapján

EREDETI TŐZSDEI ÁRFOLYAMON
 a legkulánssabban teljesít.

Sváb-bogarakat

csak „MORTUS“-szal Irison!
 Kapható: a „SOA“ illatszertárban.

Julius 16. az

3061-2-3

Athleták napja!

**APOLLO
 MOZGÓ**

**JUNIUS
 27**

KIS MAMA.

Vigjáték 5 felvonásban.
 Főszerepben: ÉVA MAY és
 VÁRKONYI MIHÁLY

Rikkancsokat
 jó fizetéssel felvesz a
DÉLBÁCSKA
 kiadóhivatala

Ajánlunk I-a BÜKKHASÁBFÁT

teljesen száraz állapotban ab Bosna
 Bródi rakodópart uszályba rakva.
 Az uszályt bárhova továbbítjuk.
D. BJELIĆ & KELLER, Novisad.
 Telefon 117. 3067-2-5

Keveset használt „Milord“ gyártmányu
 hintó és jókarban levő

Stráfkocsik

eladók. Bővebbet:

Gáspár Samu kocsigyártónál
 Kazinczy-ut 20. szám. 3028-7 0

Nagyban LT Kicsinyben

Á U
 N olcsón J
 Sz kap S
 A PAPIRT G

ÁBRAHÁM könyvkereskedésben

Novisad, Sándor Régens u. 39.

Egy középnyag 3071-1

jégszekrény

és egy csolnak eladó. Cim a kiadóban.

Egy ujonnan berendezett 3070-1

lakatos-műhely

betegség miatt eladó. — Cim a ki-
 adóhivatalban.

Aratásra

ajánlok legjobb minőségű háromszoros

kéveket

kb. 500 méter kilogrammonként,

**lenszákot,
vizhatlan ponyvát**

szalma betakarásra, aratógépeket és
 más szakmunkába vágó árut rögtön
 szállítok. 3010-1-4

Makso Salgo

textil és kereskedelmi vállalat

Osijek I.

Távirat: Maksalgo, Osijek. Telefon 595

**„RELIEF“ DOMBORNOMDA
ÉS VÉSNÖKI MŰTEREM**

Novisad, Kralja Alexandra ulica 47. szám alatt
 Bejárat az Örmény-utcából

Dombornyomásu névjegyeket készít.

?

készülnek leggyorsabban és legolcsóbb-
 ben mindennemű könyvnyomdai munkák

GUTENBERG

könyvnyomdában Novisad, Szabadság-
 tér 1. szám alatt (a róm. katólikus
 templommal szemben). — Telefon 98.